Úspory s moderní technikou

V obci Byzhradec v okrese Rychnov nad Kněžnou má své sídlo rodinná farma Miroslava Bartoše. Obhospodařuje 210 hektarů orné půdy a osm hektarů trvalých travních porostů. V nadmořské výšce nad 400 metrů se věnuje pěstování klasických tržních plodin včetně množení osiva svazenky vratičolisté. Také ozimý mák patří do osevního postupu.

Text Petr Beneš, foto archiv

Miroslav Bartoš je věrným příznivcem rakouského výrobce Pöttinger. Nejdůležitější operaci vůbec, zakládání porostů, již dříve svěřil právě technice této značky, konkrétně pneumatickému secímu stroji Pöttinger Terrasem C6 Artis Plus. Secí stroj měl záběr šesti metrů a byl doplněn o secí stroj Tegosem. S kvalitou výsevu a rovnoměrností vzcházení byl pracovitý hospodář velice spokojený.

Talířový podmítač přesvědčil

Na základě spokojenosti s prací secího stroje se Miroslav Bartoš pro firmu Pöttinger rozhodl i při modernizaci v oblasti zpracování půdy. Využil možnosti vyzkoušení talířového podmítače Terradisc 5001 T v taženém provedení a s pracovním záběrem pěti metrů. Stroj odváděl při podmítkách velmi pěknou práci. Miroslav Bartoš ocenil velký průměr talířů, stabilní udržování nastavené pracovní hloubky i celkové klidné chování stroje bez rozhoupávání za jízdy. Po skončení práce byl pozemek pěkně srovnaný.
Testování podmítače firmy Pöttinger na vlastních pozemcích přineslo velmi pěkné výsledky.
S traktorem o výkonu 220 k si souprava udržovala stálou pracovní rychlost 12 km/h i v kopcovitých pozemcích, což byl také jeden z požadavků na nový půdozpracující stroj. A samozřejmě i kvalita práce – nicméně úroveň promísení půdy s posklizňovými zbytky byla na výborné úrovni stejně jako celoplošné podříznutí strniště. Miroslav Bartoš viděl ve stroji Pöttinger Terradisc pro svou farmu jednoznačně přínos a tak si jej na podzim 2022 pořídil – v testované verzi se záběrem pěti metrů. Kvůli plánovanému nasazení i pro předseťovou přípravu půdy byl podmítač doplněn o předřazenou smykovou lištu. Později pak byl přikoupen ještě řezací válec.

Při podmítání s branami Terradisc 5001 T si majitel nastavuje pracovní hloubku pěti centimetrů, při přípravě půdy před setím pak osmi až dvanácti centimetrů. Spotřeba paliva přitom činí jedenáct až dvanáct litrů nafty na hektar

Odolný opěrný válec

Pöttinger Terradisc si dobře poradil i v obtížných podmínkách. To platí i o práci zdvojeného opěrného válce Tandem Conoroll. „Válec se vůbec neucpává a to ani za obtížných podmínek," pochvaloval si Miroslav Bartoš. Na kamenitých pozemcích zase ocenil fungování individuálního jištění talířů proti poškození prostřednictvím pryžových silentbloků. Při podmítání si majitel nastavuje pracovní hloubku pěti centimetrů, při přípravě půdy před setím pak osmi až dvanácti centimetrů. Spotřeba paliva se přitom pohybuje v pěkných mezích – činí jedenáct až dvanáct litrů nafty na hektar.
Při otáčení na souvratích se talířový podmítač pohybuje po opěrném válci, takže se hmotnost stroje rozkládá na větší plochu a v půdě se nevytváří koleje. Majitel stroje ocenil i fungování dodatečně zakoupeného příslušenství. Jakmile přijde řada na podmítky pozemků po sklizni ozimé řepky, osadí talířové brány předním řezacím válcem. Válec stonky řepky pěkně rozláme, takže se pak pomocí talířů snadněji zapraví do půdy. Pracovní rychlost se přitom nemění. Válec má své nože uložené spirálovitě, díky čemuž pracuje plynule ani nijak neskáče a trvale si v půdě zachovává svůj řezný účinek.
Tím, že má řezací válec menší průměr, dosahuje za jízdy i poměrně vysokých otáček – a tedy i velké obvodové rychlosti nožů. Vedlejším efektem je dobrá účinnost na drcení hrud a to i těch

Talířový podmítač Pöttinger Terradisc 5001 T je doplněn o předřazenou smykovou lištu. Později pak byl přikoupen ještě řezací válec

velkých. Díky značné odstředivé síle se válec pěkně čistí. Při podmítkách řepkového strniště je nastavení takové, aby se válec jen jemně dotýkal země.

Jednoduchá záměna předřazeného nářadí

Jakmile je v přední části podmítače požadován namísto řezného spíše rovnací účinek, zamění si majitelé řezací válec za předřazenou smykovou lištu. Dvěma pracovníkům to zabere 2,5 hodiny práce. Smyková lišta se uchytí do přípravy, která je trvalou součástí podmítače, a mění se jen mechanické díly a šrouby. Rovněž i s prací smykové lišty je hospodář spokojen. Její rovnací účinek na pole je velmi dobrý a napomáhá mu i to, že prsty při práci vibrují.
S předřazenou sekcí vyžaduje podmítač Pöttinger Terradisc 5001 T od traktoru tři vnější hydraulické okruhy. Traktor se při práci s podmítačem otáčí s vynecháváním jedné jízdy, což mu umožňuje satelitní navigační systém. V návazných jízdách se nevytvářejí žádné hrůbky. Za rok zpracuje tento podmítač plochu 400 hektarů. Přitom denní výkonnost dosahuje 45 až 50 hektarů. Kromě prvních podmítek a přípravy půdy před setím se Pöttinger Terradisc 5001 T na farmě využívá taktéž ke zpracování porostů meziplodin.

Lépe hospodařit s vodou

„Práce podmítače Pöttinger Terradisc 5001 T se mi opravdu líbila, a tak jsem si zapůjčil k vyzkoušení secí stroj Pöttinger Terrasem C6 předcházející generace s talíři Wave disc," říká Miroslav Bartoš. Předřazená sekce s označením Wave disc má ve dvou řadách bez zešikmení uložené zvlněné talíře, které dokážou dobře pracovat jak ve vlhké, tak i v suché půdě. Provádí přitom mělké zpracování půdy, ideálně vhodné pro přípravu setového lůžka. Zásadním rozdílem je to, že tato sekce neprovádí celoplošné zpracování půdy; talíře zpracovávají drážku, určenou k uložení osiva, se šířkou zhruba 50 mm. Zbývající plocha zůstává bez zpracování, a tudíž bez ztrát vlhkosti. V oblasti nezpracované půdy zůstává vlhkost v půdě. Existuje několik důvodů, resp. půdních podmínek pro využívání systému Wave disc. Prvním z nich jsou regiony s nedostatkem srážek, využívající výhod redukovaného zpracování půdy. Nižší intenzita pohybování s půdou zabraňuje nadměrným ztrátám vlhkosti.

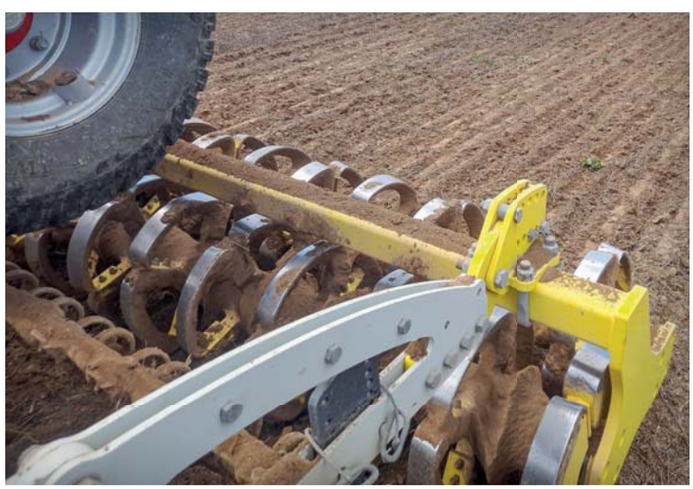

Podle slov Miroslava Bartoše se zdvojený opěrný válec Tandem Conoroll vůbec neucpává a to ani za obtížných podmínek

Setí s protierozním efektem

Popsaný systém redukovaného zpracování půdy v pásech představuje zároveň účinné protierozní opatření. Talíře současně produkují dostatek jemnozemě, v níž pak uložené osivo nachází ideální podmínky pro vzcházení. „Na základě výsledků v mých podmínkách mohu potvrdit, že sekce Wave disc je dobrý systém, hlavně co se týká hospodaření s půdní vláhou," řekl majitel. Šikovný uživatel si nastavil ovládání secího stroje Pöttinger Terrasem C6 tak, že například pracovní hloubku talířů Wave disc mohl měnit hydraulicky z traktoru. Co se týká testování, tak se strojem Pöttinger Terrasem C6 se vysévaly ozimé plodiny včetně ozimého máku. Drobnému semínku této olejniny výborně vyhovoval postup, kdy se nejprve provede zpětné utužení půdy a zformování stabilního seťového lůžka a poté výsev. S hodnocením výsledků práce secího stroje nečekali hospodáři až do vzejití porostu, ale zkontrolovali si hned po zasetí podélné rozdělení osiva v půdě. Při setí ozimů si secí stroj musel ještě poradit s rostlinnými zbytky na povrchu půdy, protože pod tyto plodiny se orba většinou nepoužívá. Půda po předplodinách se zpracovává bezorebně. Z výměry orné půdy se na podzim oře jen dvacet procent pro setí jařin. ■

Dokončení reportáže přinese další číslo Mechanizace zemědělství.